

"INNOVATIVE ACHIEVEMENTS IN SCIENCE 2026"

OLTINKO'L TUMANIDA OILAVIY TADBIRKORLIKNI RIVOJLANTIRISH ORQALI AHOLI BANDLIGINI TA'MINLASH

Akbarova Madinaxon Xasanboyevna

Oltinko'l tumani "ILK RIVOJLANISH MARKAZI" DAVLAT MUASSASASI DUREKTORI

+998700784717

Kuchkarov Xabibullo

Diplom raxbar: "Iqtisodiyot va moliya" kafedrası dotsent, i.f.n.

Annotatsiya: Maqolada Oltinko'l tumanida aholi bandligini ta'minlashda oilaviy tadbirkorlikning amaliy imkoniyatlari tahlil qilinadi. Oilaviy biznesning qishloq joylarda ishsizlikni kamaytirish, ayollar va yoshlarni mehnatga jalb etish, mahalliy mahsulot ishlab chiqarish va kichik iqtisodiy faollikni kengaytirishdagi ahamiyati ochib beriladi. Shuningdek, maqolada oilaviy tadbirkorlikni qo'llab-quvvatlashning tashkiliy-iqtisodiy yo'nalishlari bayon etiladi.

Kalit so'zlar: Oltinko'l tumani, oilaviy biznes, aholi bandligi, kichik tadbirkorlik, ayollar bandligi, yoshlar, mahalliy mahsulot, daromad manbai.

KIRISH

Hududlarda aholi bandligini oshirish muammosi iqtisodiy islohotlarning muhim yo'nalishlaridan biri hisoblanadi. Ayniqsa, qishloq va tuman hududlarida ish o'rinlarini ko'paytirish, aholi daromadlarini oshirish va mahalliy iqtisodiy tashabbuslarni qo'llab-quvvatlash alohida ahamiyatga ega. Bunda oilaviy tadbirkorlik eng samarali va ommabop yo'nalishlardan biri sifatida namoyon bo'ladi.

Oilaviy tadbirkorlikning afzalligi shundaki, u oilaning ichki imkoniyatlari, mehnat salohiyati, kasbiy ko'nikmalari va mahalliy resurslardan foydalanish asosida tashkil etiladi. Bunday tadbirkorlik shakli aholiga katta korxona yoki davlat muassasasidan ish izlamasdan, mustaqil ravishda daromad topish imkonini beradi.

Oltinko'l tumanida aholi bandligini ta'minlashda oilaviy tadbirkorlikni rivojlantirish muhim ahamiyatga ega. Chunki tuman hududida qishloq xo'jaligi, savdo, xizmat ko'rsatish, hunarmandchilik, tikuvchilik, chorvachilik va oziq-ovqat mahsulotlarini qayta ishlash kabi sohalarda oilaviy biznesni tashkil etish uchun yetarli imkoniyatlar mavjud.

Oilaviy tadbirkorlikning ijtimoiy ahamiyati

Oilaviy tadbirkorlik faqat iqtisodiy faoliyat emas, balki ijtimoiy barqarorlikni ta'minlovchi muhim vositadir. U orqali oila a'zolari bir maqsad yo'lida mehnat qiladi, o'zaro hamkorlik kuchayadi va iqtisodiy mas'uliyat shakllanadi.

Oilaviy biznesda mehnat jarayoniga turli yoshdagi oila a'zolari jalb qilinishi mumkin. Masalan, kattalar asosiy ishlab chiqarish yoki xizmat ko'rsatish bilan shug'ullansa, yoshlar reklama, internet savdo, mahsulotni yetkazib berish yoki mijozlar bilan muloqot qilishda ishtirok etishi mumkin. Bu yoshlarda mehnat madaniyati, tadbirkorlik ko'nikmasi va mas'uliyat hissini shakllantiradi.

"INNOVATIVE ACHIEVEMENTS IN SCIENCE 2026"

Oilaviy tadbirkorlik ayollar bandligini oshirishda ham muhim ahamiyatga ega. Tikuvchilik, qandolatchilik, parrandachilik, hunarmandchilik, o'quv kurslari, bolalar parvarishi xizmati kabi sohalar ayollar uchun qulay yo'nalishlardan hisoblanadi. Bunday faoliyat uy sharoitida yoki mahalla hududida tashkil etilishi mumkin.

Oltinko'l tumanida istiqbolli yo'nalishlar

Oltinko'l tumanida oilaviy tadbirkorlikni rivojlantirishda bir necha istiqbolli yo'nalishlarni ajratish mumkin.

Birinchisi — qishloq xo'jaligi mahsulotlarini yetishtirish va qayta ishlash. Mahalliy sharoitdan kelib chiqib, sabzavotchilik, bog'dorchilik, polizchilik, chorvachilik va parrandachilikni oilaviy biznes sifatida tashkil etish mumkin. Qayta ishlangan mahsulotlar, masalan, quritilgan meva, konserva, sut mahsulotlari yoki yarim tayyor oziq-ovqat mahsulotlari bozorda talabga ega bo'ladi.

Ikkinchisi — xizmat ko'rsatish sohasi. Aholi yashash hududlarida maishiy xizmat, ta'mirlash, tikuvchilik, sartaroshlik, umumiy ovqatlanish va savdo xizmatlariga talab doim mavjud. Bu sohalarda kichik oilaviy tadbirkorlikni tashkil etish nisbatan kam sarmoya talab qiladi.

Uchinchisi — hunarmandchilik va milliy mahsulotlar tayyorlash. Milliy kiyimlar, kashtachilik, bezak buyumlari, uy-ro'zg'or mahsulotlari va qo'l mehnati asosida tayyorlangan tovarlar mahalliy bozorda ham, tashqi bozorda ham o'z o'rniga ega bo'lishi mumkin.

To'rtinchisi — raqamli xizmatlar va onlayn savdo. Hozirgi kunda internet orqali mahsulot sotish, buyurtma qabul qilish, reklama yuritish va mijozlar bilan ishlash oilaviy biznes uchun yangi imkoniyatlar yaratmoqda. Bu yo'nalish ayniqsa yoshlar uchun qulay hisoblanadi.

Rivojlantirish mexanizmlari

Oilaviy tadbirkorlikni rivojlantirish uchun birinchidan, moliyaviy qo'llab-quvvatlash mexanizmlarini kengaytirish lozim. Imtiyozli kreditlar, subsidiyalar, grantlar va boshlang'ich sarmoya uchun ko'mak oilaviy biznesni yo'lga qo'yishda muhim ahamiyatga ega.

Ikkinchidan, aholini tadbirkorlikka o'qitish zarur. Biznes reja tuzish, xarajat va daromadni hisoblash, soliq va hujjat ishlarini yuritish, marketing, mahsulotni sotish va mijozlar bilan ishlash bo'yicha amaliy kurslar tashkil etilishi kerak.

Uchinchidan, mahsulotni sotish bozorlarini kengaytirish muhim. Oilaviy tadbirkorlar mahsulotlarini mahalliy bozor, yarmarkalar, savdo do'konlari, onlayn platformalar va kooperatsiya tarmoqlari orqali sotish imkoniyatiga ega bo'lishi lozim.

To'rtinchidan, mahallabay ishlash tizimidan samarali foydalanish zarur. Har bir mahallada ishsiz aholi, tadbirkorlik qilish istagidagi fuqarolar, bo'sh binolar, mavjud resurslar va bozor talablarini o'rganib, aniq yo'nalishlar bo'yicha oilaviy biznes loyihalari ishlab chiqilishi mumkin.

Xulosa

Oltinko'l tumanida aholi bandligini oshirishda oilaviy tadbirkorlik muhim va amaliy ahamiyatga ega. U ishsizlikni kamaytirish, daromad manbalarini ko'paytirish, ayollar va

"INNOVATIVE ACHIEVEMENTS IN SCIENCE 2026 "

yoshlarni mehnatga jalb etish, mahalliy resurslardan samarali foydalanish va hududiy iqtisodiy faollikni oshirishga xizmat qiladi.

Kelgusida tuman hududida oilaviy tadbirkorlikni qishloq xo'jaligi mahsulotlarini qayta ishlash, xizmat ko'rsatish, hunarmandchilik, onlayn savdo va kichik ishlab chiqarish yo'nalishlarida rivojlantirish maqsadga muvofiq. Buning uchun moliyaviy, tashkiliy va ta'limiy qo'llab-quvvatlashni kuchaytirish zarur.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. O'zbekiston Respublikasining "Oilaviy tadbirkorlik to'g'risida"gi Qonuni.
2. O'zbekiston Respublikasining "Aholi bandligi to'g'risida"gi Qonuni.
3. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining kichik biznes va xususiy tadbirkorlikni qo'llab-quvvatlashga oid qarorlari.
4. Karimov I. A. Yuksak ma'naviyat — yengilmas kuch. — Toshkent: Ma'naviyat, 2008.
5. G'ulomov S. S. Tadbirkorlik asoslari. — Toshkent: Sharq, 2002.
6. Rasulov M. Mintaqaviy iqtisodiyot. — Toshkent: Iqtisodiyot, 2018.